

เมือง ปรับตัว รับมือ^ก การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

www.thaicity-climate.org

M-BRACE

ศูนย์ประชาคมสิ่งแวดล้อมภูเก็ตฯ

บทสัมภาษณ์ คุณสมิทธิ พุทธชาติ
จากสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 8

แนวการออกนโยบายเมืองหาดใหญ่

เมือง ปรับตัว รับมือ

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ฉบับที่ 4 ฉบับที่ 16 ประจำเดือน เมษายน - มิถุนายน 57

ที่ปรึกษา

ดร.พกมาศ ถินพังงา

จัดทำโดย

โครงการเครือข่ายเมืองในเอเชียเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
(Asian Cities Climate Change Resilience Network - ACCCRN)

โครงการเสริมสร้างการรับมือของเมืองกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
(Mekong Building Climate Resilient Asian Cities - M-BRACE)

กองบรรณาธิการ

กิริณा	คำสิงห์นกอก	วราภรณ์	บุรีรักษ์
กรองจิต	กิตติภาค	ประสุทธิ์	สีทองดี
สุวรรณภา	หอมชื่น	เปรมกมล	สมใจ
ธนา	นิลามานนท์	อนุสรา	โพธิ์ศรี
อามาตย์	ไชยทวีวงศ์	ณัฐสิริกา	จันทนนา
ศิริลักษณ์	บ่อสร้าง	ศรีธรรม	ดั่นประดิษฐ์
ชัยณรี่อน	ยอดคำ	จิตลักษดา	ศรีพล
กนกวรรณ	พาลุก		

โดยความร่วมมือระหว่าง

สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย เทศบาลนครเชียงราย เทศบาลนครหาดใหญ่
เทศบาลนครภูเก็ต เทศบาลกรุงอุดรธานี ISET

Editor's Note

สวัสดีท่านผู้อ่านทุกท่าน ภาพกันอีกครั้งกับ สารเนื้อ...ปรับตัว...รับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ฉบับที่ 16 ประจำเดือนเมษายน - มิถุนายน 57 ซึ่งในฉบับนี้ทุกท่านจะพบกับความเปลี่ยนแปลง หลายอย่างน้อยจากการปรับเปลี่ยนชื่อแล้วท่านผู้อ่านจะพบความเปลี่ยนใหม่ทั้งรูปแบบและคอลัมน์ประจำฉบับนี้ แต่ยังคงเนื้อหาสาระด้านการรับมือของเมืองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Urban Climate Resilience) เช่นเดิม พร้อมกับการนำเสนอและรายงานกิจกรรมในพื้นที่ทั้งจากโครงการ ACCCRN และ M-BRACE

เริ่มต้นกับ **City Update** กับคุณย์ประชาคมสิ่งแวดล้อมคุณย์กลางองค์ความรู้ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และลิ่งแวดล้อมของเมืองภูเก็ต ผลสำเร็จจากการดำเนินงานภายใต้โครงการ M-BRACE ต่อด้วย **City People** คอลัมน์ใหม่แนะนำบุคคลต้นแบบด้านการดำเนินงานเครือข่ายในพื้นที่ และ **City Activity** รับฟ้าความเคลื่อนไหวจากกิจกรรมในพื้นที่น่าร่องทั้งในเชียงราย หาดใหญ่ อุดรธานี และภูเก็ต และพบกับเรื่องเล่าความล้ำเรื่องจากโครงการฯ ในพื้นที่ผ่านบทความต่างๆ เช่นเคยใน **City Story** تابท้ายด้วย **Climate Talk** และ **Urban Climate Quiz** กับการจัดทำเรื่องราวน่ารู้รวมถึงข่าวสารใหม่ๆ ในแวดวงการรับมือของเมืองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมารายงาน พร้อมกับเกมล้วนๆ แบบมีสาระและเช่นเคย หากท่านผู้อ่านมีข้อเสนอแนะและข้อติชมใดๆ สามารถติดต่อมาที่เราได้ที่ thaicityclimate@hotmail.com หรือ

/UrbanClimateResilienceThailand พบกันให้ผู้อ่านบันทึก สำหรับ

สารบัญ

Contents

City Update

ศูนย์ประชาคมสิ่งแวดล้อมภูเก็ตฯ

หน้า

2

หน้า

5

City Activity

City Exchange @หาดใหญ่

เฉียงรายต้อนรับคณะคุณจาก

City Links ASEAN Pilot Partnership

หน้า

7

หน้า

11

City Story

แนวทางการออกแบบเมืองหาดใหญ่ฯ โดย คุณนิรนล การทรัพย์

หน้า

12

Climate Talk

การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศรอบภูมิภาคทางสมุทรอินเดีย

Urban Climate Quiz!

ร่วมสนุกกับเกมตอบปัญหา

City Update

ศูนย์ประชาคมสิ่งแวดล้อม ภูเก็ตภายใต้กิจกรรม Intervention ของเมือง

“ศูนย์ประชาคมสิ่งแวดล้อม เมืองป่าตอง” จัดตั้งขึ้นจากการดำเนินกิจกรรม Intervention “โครงการส่งเสริมความร่วมมือ ด้านการมีส่วนร่วม เพื่อรับมือกับ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เมืองป่าตอง” โดยกองสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมือง

ป่าตองและคณะกลุ่มแกนนำเครือข่ายประชาคม สิ่งแวดล้อมเมืองป่าตอง ภายใต้การดำเนินโครงการ เสริมสร้างการรับมือของเมืองกับการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ หรือ M-BRACE เมืองภูเก็ต เพื่อเป็นศูนย์ประสานงานเฝ้าระวังและแจ้งเตือน สภาพภูมิอากาศของเมือง นอกจากนี้ยังมีกิจกรรม ต่างๆ ภายใต้ศูนย์เพื่อเป็นศูนย์กลางด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความร่วมมือ เครือข่าย เช่น

➔ การจัดนิทรรศการโครงการฯ ภายใต้ศูนย์ฯ จะมีการจัดนิทรรศการให้ความรู้ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและที่เกี่ยวข้อง เช่น นิทรรศการชุดภาวะโลกร้อน นิทรรศการชุดร้านค้า 0 บาท เพื่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น

➔ การจัดมุมความรู้ เพื่อนำเสนอผลจากการจัดกิจกรรมต่างๆ และการนำเสนอรายงานความก้าวหน้าโครงการฯ

➔ การจัดการประชาสัมพันธ์ ภายใต้ศูนย์ฯ มีการจัดมุมประชาสัมพันธ์ มีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ ข้อมูลด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และวางแผนต่อไปรับความคิดเห็นด้วย

รวมทั้งมีการจัดทำเว็บไซต์ <http://www.patongcity.go.th/patong-climate-change/frontpage> โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลักดันให้เมืองป่าตองมีความพร้อมในด้านฐานข้อมูลสภาพภูมิอากาศเป็นศูนย์กระจายข่าวสาร และแนวทางในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของเมืองป่าตองที่เผยแพร่ข้อมูลจากผลการดำเนินกิจกรรมข้อมูลปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิรวมทั้งข่าวประชาสัมพันธ์ต่างๆ เพื่อให้ประชาชนชุมชน และทุกภาคส่วนในพื้นที่ได้รับรู้ ทั้งยังใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารระหว่างกลุ่มแกนนำและประชาชนในพื้นที่เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลซึ่งกันและกัน โดยเว็บไซต์เปิดให้บริการอย่างเป็นทางการเมื่อเดือนเมษายน 2557 ที่ผ่านมา

นอกจากนี้คณะกรรมการคลุ่มแกนนำเครือข่ายประชาคมสิ่งแวดล้อมเมืองป่าตอง ยังได้ร่วมกันจัดตั้งสถานีตรวจน้ำ ประจำน้ำฝนและอุณหภูมิเมืองป่าตองขึ้นบริเวณโรงปรับปรุงคุณภาพน้ำ เทศบาลเมืองป่าตอง โดยเป็นเครื่องตรวจวัดสภาพอากาศพร้อมบันทึกและส่งข้อมูลทางไกลแบบอัตโนมัติ สามารถเคลื่อนย้ายและติดตั้งเพื่อการใช้งานภาคสนามได้ ตลอดจนสามารถส่งข้อมูลผ่านระบบสื่อสาร GPRS/GSM เข้า Web Server ได้เพื่อให้เมืองป่าตองมีความพร้อมและสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้ในอนาคต

การจัดตั้งสถานีตรวจน้ำ ประจำน้ำฝนและอุณหภูมิ เมืองป่าตอง

City People

สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 8 กับการมีส่วนร่วมใน โครงการ ACCCRN เพื่อรับมืออุทกภัย-เมืองหาดใหญ่

การดำเนินงานในพื้นที่ของโครงการ ACCCRN ทั้งหาดใหญ่และเชียงราย ภาคีเครือข่ายนับเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ทำให้โครงการฯ ขับเคลื่อนไปได้ สำหรับคอลัมน์ใหม่ City People ในฉบับนี้นำเสนอทัศนะณ์หนึ่งในคณะทำงานโครงการ ACCCRN - หาดใหญ่ ถึงการเติบโต ของเมืองจากอดีตถึงปัจจุบันรวมทั้งผลกระทบที่เมืองได้รับ และบทบาทการดำเนินงานในโครงการ ACCCRN

บทบาท หน้าที่ของสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 8
“เป็นส่วนที่รวบรวมข้อมูล ฐานข้อมูลต่างๆ ของลุ่มน้ำเพื่อ ใช้ในการวางแผนแก้ไขปัญหา ทั้งแผนโครงการระยะสั้น และระยะยาว โดยเฉพาะแผนโครงการด้านวิกฤตน้ำตั้งแต่ น้ำท่วม น้ำแล้ง”

การเข้าร่วมเป็นภาคีเครือข่ายโครงการ ACCCRN

“ทิศทางการดำเนินงานของโครงการ ACCCRN เน้นการ สร้างการรับมือให้กับประชาชนในเรื่องของการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ ทางสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 8 เห็นถึง ความสำคัญในเรื่องนี้ด้วย ประกอบกับเมืองหาดใหญ่ มีปัญหาหลักที่สำคัญ คือ น้ำท่วม การเข้าร่วมเป็นภาคี และดำเนินงานร่วมกับโครงการ ACCCRN จะช่วยผลักดัน ให้เมืองและประชาชนสามารถรับมือได้”

เล่าถึงเหตุการณ์น้ำท่วมของเมืองและน้ำท่วมครั้งใหญ่เมื่อปี 2553

“ที่ผ่านมาเมืองหาดใหญ่ประสบปัญหาน้ำท่วมอยู่เสมอ แต่ในปี 53 นั้นนับว่าเป็นครั้งที่รุนแรงและใหญ่ที่สุด เป็นปีที่ปริมาณน้ำมาก เนื่องจากเกิดพายุในเขตพื้นที่จังหวัดสงขลา ฝนที่ตกหนักและรุนแรงในระยะเวลาสั้น ทำให้การระบายน้ำต่างๆ ของลำน้ำธรรมชาติไม่สามารถระบายน้ำได้ทัน น้ำมารวบเร็วมาก มีฝนตกแค่ 2 วัน กว่า 400 มิลลิเมตร ก็เป็นเหตุให้หาดใหญ่เราเกิดภาวะน้ำท่วมรุนแรง”

คุณสมโชค พุทธาติ ผู้อำนวยการส่วนวิชาการ
สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 8
ได้เล่าถึงประสบการณ์และบทบาทหน้าที่
ในการรับมือกับอุทกภัย

คิดว่าหาดใหญ่จะประสบกับเหตุการณ์เช่นนี้อีกหรือไม่
“เหตุการณ์ดังกล่าวอาจจะเกิดได้อีกในรูปแบบใกล้เคียงกัน
แต่ปริมาณฝนรุนแรงแบบนั้น อาจจะไม่มี”

ปัจจุบันเมืองหาดใหญ่เจริญเติบโตอย่างมาก และมี สิ่งก่อสร้างเกิดขึ้นมากมาย เมืองมีวิธีการจัดการ กับการระบายน้ำอย่างไร มั่นยำก็หรือไม่ อย่างไรบ้าง

“การระบายน้ำของเมืองถ้าเรามองเมื่อดีต
หาดใหญ่ของเราจะเป็นเมืองด้านการเกษตร
ทำนาโดยเฉพาะตั้งแต่หน้าอำเภอหาดใหญ่
และกี 2 ฝั่งของคลองอู่ตะเภา เป็นพื้นที่นาทั้งนั้น
เมื่อก่อนการไหลของน้ำ ช่วงฤดูน้ำหลาก น้ำจะ
ล้นตลิ่งแล้วก็หลักไปตามพื้นที่นา เพื่อลดลงสู่
ทะเลสาบสงขลา เมื่อก่อนน้ำต่างๆ รับจาก
พื้นที่นาแล้วเข้าสู่ช่องระบายน้ำก็คือ สะพาน
รถไฟซึ่งเป็นสิ่งกีดขวางที่ชัดเจนที่สุดสมัย
เมื่อดีดีเดิมแต่พอช่วงระยะต่อมา หาดใหญ่
เราเปลี่ยนแปลงไปโดยหน้าอำเภอหาดใหญ่
จากพื้นที่นาเปลี่ยนเป็นเมือง เมืองขยาย

พื้นที่นา ก็หาย สิ่งกีดขวางทางน้ำมากขึ้น
ทำให้การระบายน้ำช่วงเวลาหน้าหลาภที่สั้น
จากลำน้ำยากขึ้นเนื่องจากตัวเมืองไปกีดขวาง
ช่องระบายน้ำรถไฟ เหลือเพียงลำน้ำ
ธรรมชาติเป็นช่องหลักช่องเดียวในการระบายน้ำ
น้ำช่วงน้ำหลาภต่อมาก็มีโครงการราชดำเนิน
คลอง ร.1 ถึง ร.6 เกิดขึ้นเพื่อบรรเทาปัญหา
และชดเชยทางน้ำหลาภเพื่อระบายน้ำลงสู่
ทะเลให้รวดเร็วขึ้น แต่ก็ยังคิดว่าการระบายน้ำ
ของคลอง ร.1 อย่างเดียว ยังไม่สามารถ
ระบายน้ำหรือแก้ปัญหาเมืองหาดใหญ่ไม่ให้
เกิดน้ำท่วมได้”

คิดว่าปัญหานี้แก้ไขได้หรือไม่

“นอกจากโครงการราชดำเนิน หรือ คลอง ร.
ที่สามารถแก้ไขได้ระดับหนึ่งแล้วยังต้อง
ใช้วิธีอื่นมาแก้ไขเพิ่มด้วย”

ปัจจุบันมีหลาย ๆ เมืองที่สถานการณ์คล้ายกับหาดใหญ่ ซึ่งเมืองมีการพัฒนามากขึ้น
มีสิ่งก่อสร้างที่มากขึ้น มีคำแนะนำอะไรให้กับเมืองเหล่านั้นบ้างเกี่ยวกับการจัดการน้ำ

“มีวิธีแก้อยู่หลายๆ ทาง เพราะว่าปัญหาที่เกิดจากการธรรมชาติ เรายังต้องหาวิธีการคืนธรรมชาติ
อาจจะคืนไม่ได้ 100% แต่มันเป็นการช่วยลดปริมาณน้ำ หน่วงน้ำไว้ได้ เช่น การปลูกป่า
แล้วก็พื้นที่แก้มลิงธรรมชาติ หรือว่าการทำอ่างเก็บน้ำ แล้วอีกอย่างแนวทางการก่อสร้างเราต้องมี
วิธีการแก้ คือ การพื้นฟูลำน้ำเดิม แล้วก่อสร้างทางเบี่ยงน้ำด้วยคลองผ่านน้ำ”

ผู้แทนเมืองเครือข่ายร่วมกันถ่ายภาพกับชุมชนหลังเข้าเยี่ยมชม
โรงน้ำชุมชน โรงอุบสุนัพร คุเตา

ACCCRN - หาดใหญ่ เล่ากิจกรรมในแผนการจัดการ
น้ำท่วม ณ ร.ส.เทศบาล 5 และยังเป็นศูนย์อพยพด้วย

ถ่ายภาพร่วมกับหลังเข้าเยี่ยมชมศูนย์การเรียนรู้เพื่อรับมือ
กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเมืองหาดใหญ่

กิจกรรมสืบเชาะดุจงานและแลกเปลี่ยน รับนรรุระหัวว่างเมืองเครือข่าย (City Exchange) @นาดินญ'

เมื่อวันที่ 11-13 มิถุนายน 57
ที่ผ่านมาทางโครงการ ACCCRN

ได้จัดกิจกรรม การศึกษาดุจงานเมือง
เครือข่าย (City Exchange) ขึ้นอีกครั้ง
โดยในครั้งนี้กิจกรรมดังกล่าวจัดขึ้น ณ เมือง
หาดใหญ่ในประเด็น “การรับมืออุทกภัย และการพัฒนา
คุณภาพชีวิตเมืองหาดใหญ่” โดยมีเมืองเครือข่ายที่เข้าร่วม
ดังนี้ เมืองเชียงราย อุดรธานี ภูเก็ต ปัตตอง และทุ่งสง
นอกจากนั้นสำนักงานนโยบายและแผนธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม สำนักกรุงเทพมหานคร ก็ได้เข้าร่วมเรียนรู้และ
แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในครั้งนี้ด้วย กิจกรรมดังกล่าว
นอกจาจจะทำให้เมืองเครือข่ายสามารถนำองค์ความรู้และ
ประสบการณ์ต่างๆ ไปประยุกต์ใช้กับงานหรือเมืองของตน
ได้แล้ว ยังเป็นการขยายเครือข่ายให้กับเมืองและหน่วยงาน
ที่ดำเนินงานด้านการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพ
ภูมิอากาศ

City Activity ACCCRN

พิจารณาการจัดตั้งกลุ่มภายใต้แผนการดำเนินโครงการจัดทำ
แผนคุณภาพชีวิตและพัฒนาชุมชนฯ ณ ชุมชนคุเตา

เข้าเยี่ยมชมแปลงสาธิตเกษตร กีปุกพักปลดสารพิษจากสกุเหลือใช้
การเพาะเห็ด และก่อกลับร่วมกันถ่ายภาพเป็นที่ระลึก

ACCCRN - หาดใหญ่ร่วมเวทีระดมความคิดเห็น

Hat Yai - Urban Scenarios

คณะทำงาน ACCCRN - เมืองหาดใหญ่ ร่วมเวทีการประชุมระดมความคิดเห็นโครงการจัดทำแบบจำลองสถานการณ์การพัฒนาเมือง (Hat Yai - Urban Scenarios) ซึ่งจัดขึ้นที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลครุภัณฑ์ โดยมี รศ.มุกดา สุขสวัสดิ์ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ เป็นประธานกล่าวเปิดการประชุม ซึ่งการจัดเวทีในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อร่วมวิเคราะห์ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในแต่ละแบบจำลองสถานการณ์ การพัฒนาเมืองและวิเคราะห์พื้นที่รับน้ำ พื้นที่ทางผ่านน้ำ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาเมืองในอนาคต

หาดใหญ่ จัดประชุมสภาพองค์กรชุมชนคู่ต่อประจำปี 2557 และร่วมกันเปิดโรงน้ำชุมชน โรงอบสมุนไพร

มูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย โดยโครงการ ACCCRN เมืองหาดใหญ่ ได้ดำเนิน “โครงการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาชุมชน เพื่อการรับมือและปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของชุมชนในพื้นที่เมืองหาดใหญ่” ซึ่งมูลนิธิชุมชนสองคลาเป็นผู้ดำเนินงานในพื้นที่ ได้จัดเวทีการประชุมสภาพองค์กรชุมชนคู่ต่อ ประจำปี 2557 โดยมี นายบุญฤทธิ์ คำจำรงค์ ปลัดอำเภอหาดใหญ่ เปิดการประชุม ซึ่งจัดขึ้น ณ โรงน้ำชุมชนวัดดอน ต.คูเต่า เพื่อรายงานการดำเนินงานในภาระมีชีวิตตลอดการดำเนินโครงการฯ มุ่งเน้นให้ประชาชนได้ทราบถึงการปรับตัวรับมือ และมีทางเลือกในการประกอบอาชีพเมื่อประสบภัยอุทกภัยได้ นอกจากนี้ยังมีการเปิดโรงน้ำชุมชน และโรงอบสมุนไพรของชุมชน วิถีด้วย

City Activity @Hat Yai

ACCCRN - หาดใหญ่ เข้าร่วมสัมมนาวิชาการ

“72 ปี กรมอุตุนิยมวิทยากับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ”

เมื่อเร็วๆ นี้ คณะทำงาน ACCCRN - หาดใหญ่ ได้เข้าร่วมโครงการสัมมนา “72 ปี กรมอุตุนิยมวิทยากับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ” ในเรื่อง “การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศกับการใช้ข้อมูลข่าวสาร อุตุนิยมวิทยาเพื่อการวางแผน” ณ โรงแรมบุรีรักษ์ บูติคไฮเต็ล อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา โดยมี นายวราพัฒน์ ทิวนอนอม อธิบดีกรมอุตุนิยมวิทยา เป็นประธานงานสัมมนานี้วัดดุประสังค์เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน หน่วยงานภาครัฐ เอกชน รวมทั้งเครือข่ายอุตุนิยมในพื้นที่ จ.สงขลา และพื้นที่ใกล้เคียง ได้เข้าใจและตระหนักรถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อสามารถปรับตัวและเตรียมรับมือต่อผลกระทบที่จะเกิดขึ้น

ทั้งยังสามารถนำข้อมูลข่าวสารอุตุนิยมวิทยาไปใช้ในการวางแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกิจกรรมในครั้งนี้ มีผู้แทนจากคณะกรรมการ ACCCRN - เมืองหาดใหญ่ เข้าร่วมสัมมนาพิเศษในเรื่อง “การสร้างความตระหนักรู้ กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ” เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์จากการดำเนินงานในพื้นที่

ACCCRN เข้าร่วมเสนาในงานประชุมสัมมนาผู้บริหาร อปท.อำเภอและผู้นำท้องถิ่น

ACCCRN - หาดใหญ่ ร่วมเสนาในงานการประชุมสัมมนาผู้บริหาร อปท.อำเภอและผู้นำท้องที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องฯ ตามโครงการ วางแผนระบบเตือนภัยเพื่อป้องกันปัญหาอุทกภัยของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ณ โรงแรมหาดแก้ว รีสอร์ท อ.สิงหนคร จ.สงขลา โดยมี นายโส เทมฤทธิ์ รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 12 สงขลา เป็นประธาน ซึ่งการประชุมมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้เข้าใจการดำเนินโครงการว่ามีเป้าหมายหลักในการเตือนภัยพื้นที่ที่เกิดอุทกภัยในพื้นที่ ลุ่มน้ำจังหวัดภาคใต้ชายแดน ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ลุ่มน้ำคลองนาทวี ลุ่มน้ำคลองภูมี จ.สงขลา และลุ่มน้ำคลองม้าบัง จ.สตูล ให้มีประสิทธิภาพขึ้น มีการติดตั้งระบบเตือนภัยล่วงหน้าศูนย์ประมวลผลกลาง พร้อมทั้งจัดมาตรฐานการเฝ้าระวัง และการเตือนภัยในรูปแบบต่างๆ โดยยึดระบบเตือนภัยน้ำท่ามหาดใหญ่ (Hatyai Model) ซึ่งมี นายสมโชค พุทธชาติ ผู้อำนวยการส่วนวิชาการ สนง.ทรัพยากรน้ำภาค 8 นายชาคริต โภษะเรือง ผจก.มูลนิธิชุมชนสองคลา นายสมกพ วิสุทธิศิริ นักอุตุนิยมวิทยาชำนาญ ฯ และ นายไพรожน์ แซ่ต้าน ผู้แทนโครงการชลประทานสงขลา เข้าร่วมเสนา

ทั้งนี้ โครงการดังกล่าวเป็นการขยายผลความร่วมมือระหว่างจังหวัดสงขลา ศูนย์ ปภ. เขต 12 สงขลา สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 8 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และ ACCCRN

สัมมนาจัดตั้งกองทุนพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของพื้นที่นำร่องชุมชนบ้านป่ากล้าวอัน

สมาคมท่องเที่ยวเชิงรายเดินหน้าโครงการ “การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จังหวัดเชียงราย” โดยการนี้ได้จัดเวลาที่สัมมนาเพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และร่วมกำหนดแผนงานเพื่อดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่นำร่อง ณ ห้องประชุม โรงแรม ดิโอมีเรียล รีเวอร์รีสอร์ท จ.เชียงราย ซึ่งกองทุนชุมชนดังกล่าว จะเป็นการบริหารจัดการโดยชุมชนบ้านโปง น้ำร้อน ต.ดอยหาด อ.เมือง จ.เชียงราย เพื่อส่งเสริมการดำเนินกิจกรรม เช่น การพัฒนาสถานที่ จัดฝึกอบรมเสริมสร้างความรู้ และทักษะการให้บริการ พัฒนาการผลิตสินค้าที่ระลึก ศิลปะการแสดง การพื้นพูนอุรักษ์ รวมถึงการประยุกต์ใช้สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น ตลอดจนการประชาสัมพันธ์และกิจกรรมอื่นๆ ของหมู่บ้าน ทั้งนี้กองทุนชุมชนดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่

เทศบาลนครเชียงรายให้การต้อนรับคณะดูงานจากโครงการ city Links ASEAN Pilot partnership programme

เทศบาลนครเชียงรายต้อนรับคณะดูงานจากโครงการ *City Links ASEAN Pilot Partnership Programme* จากสหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ 27 เม.ย. ถึง 2 พ.ค. 57 สืบเนื่องจากเมืองเชียงราย ได้รับคัดเลือกเป็นเมืองที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมคู่แข่งกับเมือง Cambridge แมริสส์ Massachusetts เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยมีการนำเสนอบทบาทหน้าที่และกิจกรรมที่ศูนย์การเรียนรู้และรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของเมืองเชียงราย ได้ดำเนินการอยู่ในขณะนี้ ซึ่งคณะผู้ดูงานจากต่างประเทศได้ให้ความสนใจและมีเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่เพื่อวางแผนช่วยเหลือและสนับสนุนเมืองในลำดับต่อไป

บทประทานความร่วมมือเตรียมพร้อมรับมือ^{ลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ}

องค์การแพลนอินเตอร์เน็ชันแนล (ประเทศไทย) ได้จัดเวลาที่จะจัดตั้งกองทุนพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จังหวัดเชียงราย โดยมีการให้ความรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และตัวแทนชุมชนในพื้นที่ เสี่ยงภัยพิบัติจากอาเภอแม่ฟ้าหลวง และศูนย์การเรียนรู้และรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของเมืองเชียงราย ได้ร่วมนำเสนอข้อมูลการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในเมืองเชียงรายและการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานเพื่อสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือในพื้นที่ให้มากยิ่งขึ้น

City Activity @Chiang Rai

การอบรมประยุกต์ใช้มาตรการเชลล์ ในครัวเรือนและการเกษตรเพื่อเพิ่มผลผลิต

เมื่อเร็วๆ นี้ ได้มีการจัดอบรม “การอบรมเกษตรในพื้นที่แบบ ครั้งที่ 3” โดยเนื้อหาการอบรมประกอบด้วยหลักการประยุกต์ใช้โซลาร์เซลล์ ในครัวเรือนและการเกษตร ชอร์มนพีที่จำเป็นเพื่อเพิ่มผลผลิตพืชผักสวนครัว เช่น ชอร์มนไช่ ชอร์มนด้วหเลือง ในการเร่งการเจริญเติบโต การออกดอกของพืชทดลองแลนสารเคมี โดย อาจารย์ คุณสัน หุตตะแพทย์ มูลนิธิศูนย์สื่อเพื่อการพัฒนา ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองเชียงราย เป็นผู้ดำเนินการจัดอบรมเพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ ด้านการเกษตรและเทคนิคในการส่งเสริมรายได้ในครัวเรือนให้กับเกษตรกรในพื้นที่ ซึ่งนำไปสู่การเพิ่มศักยภาพในการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของเมืองเชียงราย

บรรยายการเข้าร่วมหารือ
ณ ห้องประชุมเชียงวัง โรงแรมบ้านเชียง จ.อุดรธานี

Dr.Guillermo F. Mendoza และ ดร.ริ查ร์ด เฟรนด์ จาก ISET
เข้าร่วมหารือกับ นายณรงค์ พลลงทะเบีย รองผู้ว่าราชการ จ.อุดรธานี

M-BRACE เมืองอุดรธานี ประชุมร่วมรองผู้ว่าฯ หารือต่อข้อความเครื่องมือ “SCENARIO PLANNING”

City Activity M-BRACE

เมื่อเร็วๆ นี้ คงจะทำงานโครงการ M-BRACE เมืองอุดรธานี นำโดย ดร.พกานาค ถินพงษา ผู้จัดการแผนงาน สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ดร.ริ查ร์ด เฟรนด์ จาก ISET ร่วมหารือวางแผนเกี่ยวกับ การใช้เครื่องมือ “SCENARIO PLANNING” ของเมืองอุดรธานี

ดร.พกานาค ถินพงษา ผู้จัดการแผนงาน
สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย บรรยายรายละเอียดการหารือในครั้งนี้

ซึ่งปัจจุบันจังหวัดอุดรธานีมีบทบาทให้หน่วยงาน สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 3 จัดทำแผนการบริหาร จัดการน้ำของจังหวัดโดยมีมูลนิธิไทยแลนด์มาร์กเป็น ผู้ดำเนินการ โดยพิจารณาตั้งแต่เรื่องหัวใจหลวงจนถึง ตัวเมือง ซึ่งสิ่งที่ต้องเพิ่มเติม คือ ระบบนา (น้ำท่วม น้ำแล้ง และน้ำเสีย) ระบบ Early Warning เพื่อเตรียม การแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้แก่ การใช้ประโยชน์ที่ดิน การจัดการน้ำ ตลอดจนต่อยอดเพื่อสนับสนุนต่อเครื่องมือ ตั้งกล่าว โดยการฝึกอบรมให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

Dr.Guillermo F. Mendoza บรรยายถึงการเขียนนโยบายข้อมูล และองค์ประกอบต่างๆ เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือ “SCENARIO PLANNING”

คงจะทำงานโครงการ M-BRACE เมืองอุดรธานี
เข้าร่วมหารือเพื่อสนับสนุนต่อเครื่องมือดังกล่าว

City Story

แนวทางการออกแบบเมืองหาดใหญ่แบบบูรณาการ เพื่อรับมืออุทกภัยอย่างสร้างสรรค์

โดย อินโน แคนทร์พ์
เจ้าหน้าที่ประจำโครงการ Flood plan - ภาคใต้

“หาดใหญ่” เป็นเมืองเศรษฐกิจหลักของภาคใต้ ซึ่งมีปัญหาน้ำท่วมรุนแรงและเกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจมากที่สุด เมืองหาดใหญ่มีการขยายตัวสูงในทุกๆ ด้าน ทำให้มีความเสียหายที่เกิดจากอุทกภัยสูงขึ้นมาก ในอดีต ที่มีการบันทึกไว้ พื้นที่เมืองหาดใหญ่ประสบอุทกภัยไม่น้อยกว่า 20 ครั้ง อุทกภัยที่ครั้งใหญ่และถาวรสิ่งที่เกิดความเสียหายมากได้แก่ เหตุการณ์น้ำท่วมในปี 2531 2543 และ 2553 สาเหตุหลักของปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่หาดใหญ่ ได้แก่ การก่อสร้างถนนวางทางน้ำหลัก ปริมาณน้ำฝน การณ์ดินหรือก่อสร้างระบบพื้นที่ปิดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพการใช้ที่ดินในพื้นที่

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า ยุทธศาสตร์และแนวทางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของพื้นที่ มีทิศทางในการพัฒนาด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินแบบใช้โครงสร้างเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ การก่อสร้างและปรับปรุงถนน และการปรับปรุงระบบระบายน้ำ เป็นต้น ซึ่งยังมีช่องว่างในการจัดทำและ การบังคับใช้มาตรการด้านผังเมืองเฉพาะ หรือเทศบาลัญญาติอย่างเป็นรูปธรรม จากประเด็นช่องว่าง ที่เกิดขึ้นทำให้คณะทำงานพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายและ ผลักดันข้อเสนอเชิงนโยบายสู่การจัดทำผังเมืองรวมเมืองหาดใหญ่ โครงการเสริมสร้างความสามารถในการรับมือ และปรับตัวต่อการเกิดอุทกภัยเมืองหาดใหญ่ในระยะยาว ภายใต้โครงการเครือข่ายเมืองในเอเชียเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Asian Cities Climate Change Resilience Network – ACCCRN) เล็งเห็นถึง ความสำคัญของการออกแบบเมืองโดยเฉพาะเมือง หาดใหญ่ที่นับวันยิ่งมีการขยายตัวของความเป็นเมืองมากขึ้น และจากการประชุมสัมมนาที่ผ่านมาพบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ ที่ได้รับผลกระทบทั้งจากประชาชนคือ การปลูกสร้างอาคาร วางทางระบายน้ำส่งผลให้เกิดปัญหาน้ำท่วมตามมา

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ได้ร่าง ข้อเสนอเชิงนโยบาย ประกอบด้วยมาตรการใช้โครงสร้าง และมาตรการไม่ใช้โครงสร้าง ซึ่งคณะทำงานฯ เห็นว่าควรใช้ ทั้งสองมาตรการร่วมกันเพื่อการแก้ไขและป้องกันปัญหา อุทกภัยอย่างยั่งยืน ทั้งนี้การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบาย และ ผลักดันข้อเสนอเชิงนโยบายเข้าสู่การจัดทำผังเมืองรวมเมืองหาดใหญ่ จะเน้นมาตรการที่ไม่ใช้โครงสร้างเป็นสำคัญ ได้แก่

ภาพมุมสูงของเมืองหาดใหญ่ที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว

1) การกำหนดขอบเขตการใช้ที่ดิน/ผังเมือง เพื่อการบริหารจัดการ การเก็บภาษีเพิ่มพื้นที่เศรษฐกิจ และการลดเชยผู้ประสบภัย ควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ให้คงเดิม (ห้ามดมดิน สิ่งปลูกสร้างยกได้ถูกสูงๆ) เช่น พื้นที่บางส่วนระหว่างคลอง ร.1 และ ทางรถไฟ พื้นที่ส่วนที่เป็นที่คุ้ม ทางทิศเหนือของเมืองหาดใหญ่ระหว่างทางหลวงหมายเลข 414 และทางเลี้ยวสังขละ

2) การกำหนดพื้นที่น้ำท่วม/ทางน้ำ (Floodway) เพื่อประกอบการจัดทำผังเมืองอย่างถูกต้องในทุกพื้นที่สู่น้ำท่วมอย่าง การประกาศพื้นที่น้ำท่วมถึง/ทางน้ำ เป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการกำหนดการใช้ที่ดินโดยพื้นที่น้ำท่วมถึงจะต้องมีการออกแบบอาคารหรือสิ่งก่อสร้างให้รับมือกับน้ำท่วมได้ รวมถึงต้องมีระบบระบายน้ำที่เหมาะสมด้วย

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีแนวทางในการออกแบบเมืองแบบบูรณาการทุกภาคส่วน โดยเริ่มจาก การรวบรวมข้อมูล โครงการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เมืองหาดใหญ่ ได้แก่ โครงการในพระราชดำริ: โครงการบรรเทาอุทกภัย อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา (กรมชลประทาน, 2531) โครงการบริหารจัดการน้ำในลุ่มน้ำคลองอู่ตุ่งเงา จ.สงขลา (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2543) โครงการวางแผนและจัดทำผังพัฒนาพื้นที่เฉพาะเพื่อรองรับการขยายตัวเมืองหาดใหญ่ จ.สงขลา (กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย, 2551) โครงการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลเลสابสังขละลายอย่างยั่งยืน: การศึกษาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อ ปัญหาน้ำท่วมลุ่มน้ำทะเลเลสابสังขละ (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2555) เป็นต้น จากนั้นจะสังเคราะห์ข้อมูลร่วมกับนักวิชาการเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการให้ความรู้ความเข้าใจ แก่ประชาชนตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรอิสระ (NGOs) สู่การระดมความคิดเห็น และออกแบบเมืองหาดใหญ่ในอนาคตให้มีระบบการจัดการเมืองที่ดีและร่วมทางแนวทางการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย ให้เมืองหาดใหญ่เป็นเมืองที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

ร่วมกันออกแบบเมือง เพื่อสุขภาพดีของเรามากขึ้น

Climate Talk

ภาพ : <http://kantawongnattaphol.files.wordpress.com/2013/07/hot.jpg>

การรับตัวหัวการเมืองและนักวิชาการที่มาร่วมงานนี้กับการจัดน้ำหนาภูมิภาคอันดีๆ

ผู้เชี่ยวชาญจากประเทศไทยต่างๆ รอบภูมิภาคมหาสมุทรอินเดียร่วมประชุมเพื่ออภิปรายหาแนวทางการเสริมสร้างการรับมือต่อภัยพิบัติ และการจัดการความเสี่ยงต่อสภาพภูมิอากาศในอนาคต

นับเป็นครั้งแรกที่มีการประชุมเพื่อหารือเกี่ยวกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในภูมิภาคนี้ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงวิทยาศาสตร์พื้นพิภพอินเดีย และองค์กรวิจัยวิทยาศาสตร์และอุตสาหกรรมแห่งเครือจักรพ (CSIRO) จัดขึ้นที่สถาบันเทคโนโลยีมหาสมุทรแห่งชาติเมืองเจนไน (NIOT) ประเทศอินเดีย ระหว่างวันที่ 1 – 3 เมษายน 2557

นางสาวเจนนิเฟอร์ ชัตตัน จาก CSIRO – ส่วนโครงการวิจัยด้านการปรับตัวต่อสภาพภูมิอากาศ กล่าวว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้จะเป็นการร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูลและการวางแผนวิธีการปฏิบัติเพื่อช่วยให้ชุมชน เกษตรกร อุตสาหกรรมและผู้กำหนดนโยบายสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในภูมิภาคมหาสมุทรอินเดีย รวมไปถึงเกษตรเล็กๆ ด้วยซึ่งในที่ประชุมได้หารือเกี่ยวกับการดำเนินการที่เป็นไปได้ในอนาคต

ผู้เข้าร่วมการประชุมฯ ประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญจากประเทศไทยต่างๆ ทั่วภูมิภาคมหาสมุทรอินเดีย ประกอบไปด้วย อสเตรเลีย บังคลาเทศ จีน อินเดีย อินโดเนเซีย เคนยา มาเลเซีย มอริเชียส โมซัมบิก เชลล์ แอนฟริกาใต้ ศรีลังกา แทนซาเนีย เยเมน รัฐทางตอนใต้ของแอฟริกา และไทย

สำหรับประเทศไทย ดร.พกมาศ ถินพงษา ผู้จัดการแผนงานด้านการรับมือของเมืองเมืองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Urban Climate Resilience Programme) จากสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย เป็นผู้แทนเข้าร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนข้อมูลและหาแนวทางร่วมกัน

ในที่ประชุมได้ให้ความสำคัญในเรื่องการคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในภูมิภาคมหาสมุทรอินเดีย การเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิ ปริมาณน้ำฝน พายุ การเพิ่มขึ้นของระดับน้ำทะเล รวมถึงการสร้างความร่วมมือด้านงานวิจัยและการจัดตั้งเครือข่ายเพื่อต่อยอดการดำเนินงานร่วมกัน ลดช่องว่างการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันและระบุวิธีการปฏิบัติที่เป็นไปได้ในการพัฒนาศักยภาพในการรับมือที่แต่ละเมืองสามารถนำไปปรับใช้ในการจัดการความเสี่ยงได้

“เป็นการบ่งชี้ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิภาคในการดำรงชีวิตของผู้คน รอบภูมิภาคมหาสมุทรอินเดียเพื่อเพิ่มความสามารถที่สุดเพื่อเพิ่มการรับมือ”

สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

16/151 เมืองทองธานี ถนนสุรศรี
ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120
โทร. (66 2) 503 3333 ต่อ 304 หรือ 312
แฟกซ์ (66 2) 504 4826-8
www.thaicity-climate.org
www.acccrn.org
www.tei.or.th
[f /UrbanClimateResilienceThailand](https://www.facebook.com/UrbanClimateResilienceThailand)

URBAN CLIMATE QUIZ!

เชิญชวนท่านผู้อ่านร่วมสนุกกับเกมตอบปัญหาด้านล่าง พร้อมลุ้นคำตอบ

พร้อมชื่อ ที่อยู่ มาได้ที่ สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย 16/151 เมืองทองธานี

ถ.บอนด์สตรีท ต.บางพูด อ.เมือง จ.นนทบุรี 11120 หรือ

thaicityclimate@hotmail.com [f /UrbanClimateResilienceThailand](https://www.facebook.com/UrbanClimateResilienceThailand)

ผู้โชคดีที่ตอบถูกจะได้รับของที่ระลึกจากโครงการ

คำภัย

หมวดแข่งลุ้นรางวัล
15 พฤษภาคม 2557

- ปัจจัยขับเคลื่อนทำให้เมืองเจริญเติบโต คืออะไร?
- ยกตัวอย่างผลกระทบจากการพัฒนาเมือง มีอะไรบ้าง?